



Safari

Kopparfärgade klippor, enorma nyalaträd och vidsträckta slätter där elefanthjortar, giraffer och zebror strövar fritt. I Tuli, **Botswana**, några timmar från Johannesburg gömmer sig flera orörda safariområden dit få turister hittar.

Plötsligt står det magnifika kattdjuret och tittar rakt emot oss. Det varma eftermiddagsljuset lyser som en strålkastare på den unga leoparden på andra sidan flodådran. Under någon minut betraktar vi varandra, innan han katten ljudlöst försvinner bort i buskaget.

– Åh, vilken syn!
– Lyckades du få den på bild?
Upprymdheten över att ha sett det skygga kattdjuret får oss att glömma att magen knorrar efter en lång dag. När vi smält intrycken slår vår guide Abraham Ramonwana av motorn, hoppar ur och halar fram iskalla drycker ur en kylväska.

– Just nu finns det gott om byte för leoparden så vi klarar oss nog, skämtar Abraham när vi står och tittar ut över skymningslandskapet.

En flock impalor betar några hundra meter bort, trygga i vetskapen att varjejeep inte är något rovdjur.

Vi befinner oss i Tuliområdet norr

om Limpopofloden i Botswana nära gränsen till Zimbabwe och Sydafrika. Området, som är ungefär lika stort som Gotland, är obebyggt så när som på ett fåtal lodger.

Det finns inga stängsel och de stora elefanthjordarna vandrar fritt i området. Nyalantiloper och gnuer betar på de stora slätterna och i dess skugga lurar lejon, leoparder och afrikanska vildhundar.

Bara vildmark

Det rika djurlivet har lockat äventyrlystna besökare sedan 1960-talet, men till skillnad från de större safariparkerna i Sydafrika finns här inga asfalterade vägar, stugbyar eller restauranger – bara vildmark.

Mötet med leopardhannen – ett kattdjur som fullvuxen kan väga upp till 90 kilo – blir det stora samtalsämnet när vi slår oss ner vid bordet mellan våra tält. Det sammetslena nattmörkret sänker sig snabbt över lägret

och vi njuter vår måltid i skenet av fotogenlampor.

– Egentligen är jag här för att titta på fåglar men det är något magiskt att se en leopard, säger John Newman som har gjort ett tjugotal resor till södra Afrika.

Hans hustru June håller med.
– Den första leoparden är något speciellt.

Till fots

Nästa morgon väcks vi i gryningen när Sylvia, kocken på vår camp, dukar fram te, kaffe och muffins under det stora nyalaträdet. De tidiga morgonstrålarna letar sig igenom bladen och målar upp en färgpalett av azurblått, guld och grönt medan vi äter en snabb frukost, packar ryggsäckarna och ger oss av till fots.

Gränslandet mellan de tre länderna är vid första anblicken ganska ogästvänligt. Stora klippor omgivna av röd sand, snåriga buskar och torra gräs-

slätter präglar landskapet som i stort sett varit bebott sedan Sanfolket drog västerut till Kalahariöknen för omkring tusen år sedan.

Under kolonialtiden ville engelsmannen Cecil Rhodes bygga en järnväg genom området, men planerna övergavs snabbt när han insåg hur svårnöttränglig den steniga terrängen var. Inte heller jordbruk lämpade sig och strax efter andra världskriget övergavs planerna att försöka odla marken. I stället fridlystes området som i dag består av en handfull sammanhängande naturreservat där floderna Limpopo och Shashe möts.

För varmt för djuren

Klockan är halv åtta. Solen står redan högt på himlen och det börjar bli varmt. I keps, solglasögon och med vattenflaskor nära till hands traskar vi över den ockrafärgade jorden. Abraham guidar oss genom floran och och småkrypen som kommer i vår väg.

Heja på setswana

”Dumela” betyder hej på setswana, som talas i Botswana och delar av Sydafrika. När man hälsar är det artigt att säga ”dumela Mma” (till en kvinna) eller ”dumela Ra” (till en man). ”Sharp” är ett informellt sätt att säga hejdå.

– Det börjar redan bli för varmt för djuren, säger han och visar oss spillingen efter en noshörning.

Med vana händer smular han barkflisor mellan fingrarna, analyserar fotavtryck och knäckta grenar.

– Ser ni de små grenarna och flisorerna? Det är ett tecken på att det är en spetsnoshörning som varit här och markerat sitt revir.

Äggen behöver inte ruvas

Vi rundar ett stenparti och tar oss upp på en plåt. Under oss breder den mäktiga Limpopofloden ut sig. Vatten flyter stilla genom det grönskande landskapet och på båda sidor kantades floden av branta klippblock, mörkgröna trädskronor och snåriga buskar. Ett par krokodiler rör sig sakta genom vattnet.

– Den här utsikten tröttnar jag aldrig på, säger Abraham som växte upp i en by i närheten.

Under morgontimmarna ser vi ele-

fanter, strutsar och en flock afrikanska vildhundar. De brunspräckliga pälsarna bär fortfarande blodspår efter nattens jakt, men bytet är borta för länge sedan. Abraham översköler oss med fakta om djurens beteende, särdrag och jaktvanor. Ett strutsägg ligger i sanden, till synes övergivet.

– Det är så varmt i solen att äggen inte behöver ruvas, berättar han.

Mustig gryta

När middagshettan är som värst passer jag på att sätta mig med en bok i skuggan. John, June och deras son Simon bläddrar i fågelböckerna efter nyupptäckta arter.

När mörkret – och den välkomna svalkan – åter sänker sig över lägret dukar Sylvia fram en mustig köttgryta. Mätta på mat och upplevelser kryper vi in i våra tält och somnar till ljudet av nattsyror och skrattande hyenor. (Respress)

SARA ASSARSSON

Resfakta

Resadit

Reguljärflyg från Skandinavien till Johannesburg med flera stora bolag från 7 000 kronor. Resan tar omkring 13 timmar med mellanlandning i Europa. Bilresa från Johannesburg till Tuli mellan fyra och fem timmar. Enligt utsläppskalkylatorn atmosfair.com orsakar flygresan Stockholm-Johannesburg tur och retur (med en mellanlandning) utsläpp av **7 380 kilo koldioxid**. Detta kostar cirka 1 700 kronor att kompensera.

Bo

Nokolodi Bush Camp, www.nokolodi.com, består av fasta tält med toalett och dusch. Helpension (frukost, lunch och trerätters middag samt eftermiddagsfika) inklusive alla aktiviteter kostar runt 1 000 kronor per person och natt. Självhushåll från 400 kr. **Tuli Lodge**, www.tulilodge.com, erbjuder vackert inredda bungalows från 1 500 kr per person och natt inklusive måltider och aktiviteter. Längre norrut ligger lyxiga **Mashatu Game Reserve**, www.mashatu.com, och strax utanför naturreservatet ligger **Molema Bush Camp**, där man kan campa eller bo i fasta tält (bokas genom Tuli Lodge).

Safari

Kan bokas via lodgernä ovan. Dessa kan också hjälpa till med transfer från/till Johannesburg. Den svenska resebyrå Sydafrikaresor, www.sydafrikaresor.se, arrangerar också safariresor i området.

Prisnivå

Mat, dryck och bensin kostar ungefär hälften så mycket i Sydafrika och Botswana jämfört med Sverige.

Mat

Köttgrytor, kyckling och grillade majskolvar serveras med grönsaker och rotfrukter. Till det dricker man öl eller rooibos-te. Prova gärna

en iskall Savannah, en torr cider som serveras överallt.

Klimat

På sommaren (november till mars) ligger medeltemperaturen under dagen på drygt trettio grader. Mest regn faller mellan januari och februari, medan vintern (april till oktober) är sval och torr.

Turistsäsong

December, framför allt juli och nyårshelgerna. Priserna är generellt lägre i november, samt januari till mars.

Invånare

I Botswana bor knappt två miljoner människor, varav 250 000 bor i huvudstaden Gaborone. Landsbygden är mycket glest befolkad.

Kalendarium

Oktober: De första vårblossorna kommer. Chansen att se en rovdjursjakt är störst efter vintermånaderna då de hungriga gräsätarna är enkla villebråd.

November och december: Sommarens första regn faller och blomsterprakten är som vackrast. Spektakulära åskväder är vanliga under försommaren.

Januari och februari: Zebbor och antiloper föder sina ungar.

April: Stora flockar med flyttfåglar samlas för att förbereda sin långa färd norrut.

Maj till september: Leopard, lejon och andra rovdjur ser man lättast under vintermånaderna då växtligheten inte är lika tät. Torkan gör att många djur söker sig till vattenhål.

Bakgrund

Mashatu och Northern Tuli Conservation Area är en del av **Limpopo Shashe Transfrontier Conservation Area**, ett 5 000 kvadratkilometer stort naturskyddat område i gränslandet mellan

Tuli kallas ibland The Land of Giants efter de stora elefanthjordarna som vandrar fritt i området.



Tuli Lodge är en av de äldsta safari-lägren i Botswana.

Grön markatta.



Leoparden är ett av de skyggaste rovdjuren och kan smyga ett par meter från sitt byte utan att höras eller synas.



Nokolodi Bush Camp.

Under försommaren föder zebbor och antiloper sina ungar. Zebrafölen betar i närheten av sina mammor ett helt år.



Daisy Masebe och Nkele Motlhogodi säljer vattenmelon från ett stånd utmed vägen.

Strutsar syns ofta på de öppna grässlätterna.



Mopanelarver, en lokal delikatess.